

PM

PAPPERSMAGASINET

Medlemstidning för Pappers avd. 68

December 1996

-- Julnummer --

När det lider mot jul

*Det strålar en stjärna förunderligt blid,
i öster på himlen hon står.*

*Hon lyst över världenes oro och strid
i nära två tusende år.*

*När dagen blir mörk och när snön faller vit,
då skrider hon närmre, då kommer hon hit
och då vet man, att snart är det jul.*

*Ty julen är härlig för stora och små,
är glädje och ljuvaste frid,
är klappar och julgran och ringdans också,
är lycka oändligen blid,
är ljus - allas ögon då stråla som bäst,
och stjärnorna tindra som mest -
och där ljuset är - där är det jul.*

GRÖTRIM

På julaftonen kokade husmodern så mycket gröt att det räckte till flera dagar. Hon satte också ut ett grötfat utanför huset åt gårdens tomte.

Det uppstod många ceremonier kring gröten, som ju ursprungligen var vardagsmat men genom ceremonierna fick en ny prägel av festmat. Man lade t.ex. i en skalad mandel, gärna bittermandel, och den som fick den skulle bli gift under året, trodde man. Var och en måste rimma innan han fick börja äta, och rimmen skulle anknyta till gröten eller till dem som åt den, gärna med någon satirisk udd.

Nedan följer exempel på mycket gamla grötrim från olika landskap:

Gröten är kommen av en ko och inte av en järpa.
Det sad vår Herre Kristus, när han spelte på sin härpa.
Strängarna utav silver och stråken utav guld;
Gud vare oss allesammans i huset här huld!

Uppland

Olsson han äter gröt mä e ske
å Olssons fru ho äter breve
å Olssons barn
dom gör som morn å farn.

Västmanland

Den här gröten är kokt i en gryta å inte i en trumma.
Dom som int äter sej mätta, di är dumma.

Södermanland

Gröten är kokad i gryta och inte på nära äng;
här må fan vara bå piga och dräng.
Fatet är litet och sken är flat,
likväl så vill dom en skall äta snart.

Södermanland

Dänne gröten är kokt i en gryta å inte i en ho,
män ja töcker dän ä go.

Öland

Denna gröten är kokt och inte ystad.
I Halmstad är den vispad och inte i Ystad.

Halland

Vit häst och svart grimma;
bättre är tiga än illa rimma.

Södermanland

Denne gröten är kokt i gryta å ente i e klöfta
I ska ente ta mer gröt än I orkar löfta.

Västergötland

Gröten är kokt i en gryta och inte i en snipa
och ingen äter så fult som lilla Brita.

Södermanland

Den som inte kan för gröten rimma
han ska hänga i en bastagrimma.

Halland

Mi mor snälla
I bor för nära källa
I har glömt å mjölka er lella ko
därför e ente gröten go.

Västergötland

Gröten är kokt i gryta och inte i fat,
den som ej äter är riktigt lat.

Södermanland

Ordföranden har ordet:

MAT PÅ JOBBET

Det händer allt som ofta att medlemmar kommer till mig och klagar på att det inte finns möjlighet att ta rast under skiftet. Man tar hem matlådan utan att ha ätit upp maten.

I Avtalet om Allmänna Anställningsvillkor § 4 D Mom. 2 på sidan 33 kan var och en läsa det som står om raster och måltidsuppehåll.

"Med raster förstås sådana avbrott i den dagliga arbetstiden under vilka arbetstagarna inte är skyldiga att stanna kvar på arbetsstället."

Rast är alltså tid som den enskilde själv rör över.

"Rasterna skall förläggas så att arbetstagarna inte utför arbete **mer än fem timmar i följd**. Rasternas antal, längd och förläggning skall vara tillfredsställande med hänsyn till arbetsförhållandena."

"Raster får bytas mot måltidsuppehåll vid arbetsplatsen, om det är nödvändigt med hänsyn till arbetsförhållandena. Sådana måltidsuppehåll räknas in i arbetstiden."

Min inställning i frågan om rasterna och måltidsuppehållen är den här. FÅR MAN INTE MAT INOM FEM TIMMAR FRÅN ARBETETS BÖRJAN ÄR MAN EN SÄKERHETSRIK BÅDE FÖR SIG SJÄLV OCH SINA ARBETSKAMRATER TA SOM EXEMPEL ARBETET VID RULL-MASKINERNA DÄR EN HUNGRIG OCH DÄRMED OKONCENTRERAD PERSON KAN STÄLLA TILL EN SVÅR OLYCKA DÄRFÖR ATT DEN TAJTA BEMANNINGEN SKAPAR JÄKT OCH STRESS. MIN UPPMANING TILL ER ÄR ATT I SÅDANA HÄR SITUATIONER SKALL NI KONTAKTA ETT SKYDDSOMBUD OCH ARBETSLEDAREN OCH SÅ SKRIVER NI EN TILLBUDSRAPPORT. RISK FÖR OLYCKSFALL P G A UTEBLIVEN MATRAST

Man skall som huvudregel kunna gå till sitt matrum och där äta sin mat, i extrema undantagsfall kan man få bli "sittande framför skärmen och äta".

"Arbetsgivaren skall ordna arbetet så att arbetstagarna kan ta de pauser som behövs utöver rasterna."

*Observera ordet **skall** i stycket ovanför.*

"Om arbetsförhållandena kräver det, får istället särskilda arbetspauser läggas ut. Arbetsgivaren skall i så fall på förhand ange arbetspausernas längd och förläggning så noga som omständigheterna medger."

Arbetsgivaren har en hel del skyldigheter att leva upp till när det gäller en så självklar sak som att äta sin medhavda mat. Jag hoppas det blir slut på snacket om att matlådan fick följa med hem igen.

Johnny Karlsson

Från kajkanten

NEJ -- till försämringar !

På avdelningsmötet i oktober ställdes frågan vad vi i hamnen egentligen sagt nej till. Detta med anledning av fabriksledningens idéer att lägga ut hamnverksamheten på entreprenad.

Det förslag till nytt "hamnnavtal" som bolaget lade fram i våras innehåller i stort sett enbart försämringar för oss.

Bland de förändringar de föreslår finns: Utökad skyldighet att jobba helgdagar; att lossa returpapper från färjor på ob-tid; att lasta bil och järnväg kvällstid (15.30 - 24.00). Dessutom vill de att varseltiderna minskar från 48 till 24 tim för eftermiddagsskift och från 68 till 48 tim för söndagsarbete.

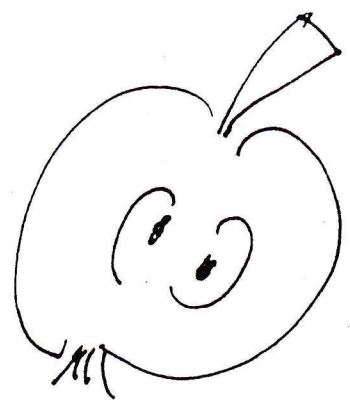
Den lediga fredag vi idag får efter söndagsarbete vill fabriksledningen ta bort och vid lastning på ob-tid vill de ha möjligheten att förlänga arbetstiden med två timmar för s.k. färdiglastning. Begreppet båtanhopning, som utgör ett av skälen för veckoslutslastning, vill de också förändra till vår nackdel liksom begreppet lagerfullt.

För alla dessa försämringar erbjuder de en höjning av "taket" i färjelastningsackordet med 0,5 ton/mantimme samt en höjning av tillförfogandetillägget med 92 kronor.

De föreslagna eftermiddagsskiften på bil/järnväg vill de endast ersätta med ob-tillägg. (Våra nuvarande em-skift betalas med både ob- och övergångsersättning). Detta innebär en försämring på 370 kr/skift i grupp 3 och med 420 kr/skift i grupp 4.

Börje Nordström

ÄPPLET

INFORMATION FRÅN STUDIEKOMMITTÉN

Den nya studiesäsongen har börjat och det kan finnas anledning att göra några kommentarer kring detta.

* Studieuppsökeriet (studiecirkelarna) drog ut något på tiden och blev inte helt klart förrän en bit in i november. Antalet anmälda till olika kurser blev mycket stort (rekord?). Detta är naturligtvis glädjande men det vållar också en del problem. Vi har t ex inte tillgång till lokaler och kursledare i den utsträckning vi behöver. Vi kan inte heller begära ledigt från arbetet i obegränsad omfattning.

Dessa "problem" har tyvärr medfört att en del som anmält sig till kurser i tron att de skulle starta under hösten måste vänta till efter nyår. Det är ändå vår förhoppning att alla kurser där det finns tillräckligt med anmälda skall bli av - förr eller senare.

* På flera av kurserna t ex yttre miljö, matematik, svenska blev det för få anmälda för att vi skall kunna starta någon kurs. De som anmält sig till kurser som vi redan nu kan säga inte blir av har fått personliga meddelanden om detta.

* Några kurser hänger fortfarande i luften och vi vet inte med säkerhet om det går att genomföra dem. Till dessa hör nybörjar engelskan, tyska (nybörjar och fortsättning), spanskan och buggkurs.
OBS! NYBÖRJAR ENGELSKAN SKULLE BEHÖVA YTTERLIGARE NÅGON ANMÄLAN FÖR ATT VARA PÅ DEN SÄKRA SIDAN.

* DATA-kurserna har, som vi meddelat i Värt att Veta nr 47, lockat så många att kursstarterna måste spridas ut mellan november till februari. Efter nyår kan vi också börja med Windows 95.

* Pappers Grundkurs fick vid uppsökeriet ca 35 anmälningar. Tyvärr har vi bara möjlighet att ordna en kurs (ca 15 pers.) per säsong och det innebär att vi även i år tvingas meddela ett 20-tal medlemmar att vi inte har förmåga att tillgodose deras önskemål detta år. Men vi ger inte upp utan kommer tillbaka nästa år - hoppas att Ni gör detsamma.

* Som synes har vi en del problem kring studierna men det är i grunden positiva problem. Det finns många avdelningar inom förbundet som inte har någon studieverksamhet alls att tala om och där har man problem av en helt annan art.

Vi har all anledning att, trots allt, vara optimistiska.

Studiekommittén

galleri
Robert
Nyberg

Så har den då äntligen kommit!

Robert Nybergs nya bok "Tar ni kreditkort?".

På 74 sidor och 113 bilder/strippar möter vi en av Sveriges roligaste och ledande bildsatiriker. Ingen kan med sådan träffsäkerhet fånga upp företeelser i samhället och på ett avslöjande sätt visa upp det för sin publik. Gamla ord får ny betydelse som t ex när den lilla flickan frågar sin pappa "Vad betyder grundtrygghet?" och han svarar "Att åtminstone kronofogden tänker på oss".

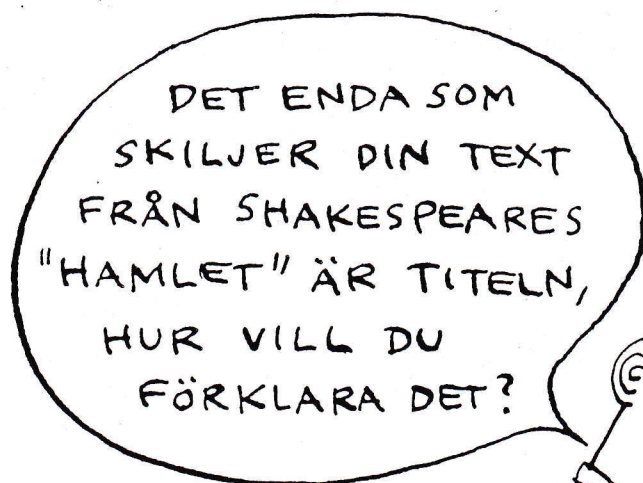
Oavsett om Robert i sin konst riktar kritik mot finansmarknaden, kommunernas besparingsjakt, EU-byråkratin eller bara filosoferar över livets och naturens villkor så lyckas han hitta det underfundiga mitt i all bedrävelse.

"Tar ni kreditkort?" är Roberts tredje egna bok - efter två seriealbum -, men han har också illustrerat en rad barn- och vuxenböcker, bl a fackliga utgåvor som "En ny arbetsrätt". Boken är utgiven på bokförlaget Alfabeta och kan köpas i bokhandeln eller lånas på bibliotek - gör det!

Ni kommer inte att ångra er.

/RB

SKYDDSSIDAN

I förra numret av PM skrev jag några rader om två typiska olycksfall för vår branch. I det här numret ska jag ta upp de olycksfall som toppar atastistiken. FALLOLYCKOR !

Jag har haft förmånen att få deltaga i en förbundskonferens i Stockholm, där bl.a. våra vanligaste olycksfall diskuterades, vilka konsekvenser de får såväl ekonomiskt som fysiskt, dels för den anställde men också för företaget. Jag kommer inte att fördjupa mig i problemet, men vill gärna lämna några synpunkter.

Fallolyckor definieras inte enbart som fall från hög höjd, utan det som vi vardagligt kallar "snubbling" i löspapper, på slangar, på dåliga gretingar, på dåliga stag etc. är också fallolyckor.

De flesta flesta av oss har nog någon gång snubblat på en slang som legat på golvet, löspapper som gjort att vi inte sett var vi sätter ner fötterna. De flesta gånger går det bra, men ibland ramlar vi och vrickar en fot eller får en sträckning i benet. Detta i sin tur kanske leder till en 2-3 dagars sjukskrivning. Första dagen blir karenssdag, 2 dagar med endast 75 % av lönen. Med 90:-/tim förlorar man 1.080:- på en "sketen snubbling". Vad det kostar företaget vet jag inte, men med en eventuell ersättare blir det mycket pengar. Intresset hos den enskilde och företaget borde vara ganska stort för att förebygga liknande olyckor.

Dessvärre är dessa olyckor ganska svåra att förebygga om man inte får reda på var, när och hur de sker via tillbudsrapporter. Historien visar att det inte enbart går att hänvisa till att ha ordning på arbetsplatsen, utan det behövs oftast också byggas bort.

För den enskilde som drabbas kan dessa tillbudsrapporter vara till stor ekonomisk hjälp vid en vållandeutredning. Om brister har påtalats till arbetsgivaren vid en tillbudsrapportering och ej åtgärdats, är utsikterna att få tillbaka förlorad arbetsförtjänst mycket stora.

Därför vill jag uppmana till att alltid skriva tillbudsrapporter ifall det hänt något. Både för din egen skull som för dina arbetskamraters skull. Men det är också viktigt att det seriöst.

Hans Åhman

CITATET

"Jag är inträdd av framtiden för där skall jag tillbringa resten av mitt liv."

"Att tänka är så besvärligt att många föredrar att döma."

"Kritik kan uträtta en del, uppmuntran kan uträtta ännu mera."

"Den som gärna bär lastar alla på."

"Den som inte gör några misstag gör valigtvis ingenting alls."

OLYCKSFALLSSTATISTIK

Några få rader om stistiken när det gäller olycksfall och tillbud för 1966 samt jämförelser med 1995:

	1996	1995
Olycksfall		
t.o.m. 13/12	28	22
Tillbud		
t.o.m. 13/12	34	54

OLYCKSFALL OCH TILLBUD 1966 FÖRDELADE PER BLOCK

	Olycksfall	Tillbud
Ved och Massa	1	1
MER	1	3
UH	4	5
GA	4	0
PM 2	2	5
PM 3	1	0
PM 11	1	3
PM 12	4	6
O/D	7	10
Adm.	3	1
Utveckling	0	0

Hans Åhman

"SKYDDSKLIPPET"

FOTO: LENNAR JONSSON

Jeanette Larsson fick inte sitta och jobba vid kassan, trots rekommendation från läkare och sjukgymnast. Och när hennes rygg inte längre klarade av att stå upp, sade arbetsgivaren upp henne.

Chefen vägrade ge henne en stol

Jeanette fick ryggont – sedan blev hon uppsagd

Jeanette Larsson var inte värd en stol. Hon fick stå och jobba vid kassan tills ryggen blev alldeles stel. Och medan hon låg hemma och var sjuk blev hon uppsagd. Per brev. Utan skäl.

Jeanette Larsson flyttade från Stockholm till Boden i hopp om att få ett fast jobb på Statoil i Gammelstad, där hon anställdes på prov i sex månader. Efter en dryg månad kapitulerade ryggen.

– En morgon hade jag så ont att jag inte kunde stiga ur sängen. Jag var totalt invalidiserad.

Smärtor i rygg och nacke hade hon känt hela tiden. Arbetskamraterna tyckte inte att det var någon idé att be om en stol. Det var bäst att hon lärde sig leva med ryggont, om hon nu ville jobba kvar.

Man berättade för henne att ägaren hade skruvat loss stolen, som var fastmonterad vid kassan. Det var en äldre kvinna som satt vid kassan, när han en dag som ett åskmoln for igenom butiken, ryckte åt sig stolen och försvann med den.

– Då insåg jag att jag, som ju var mycket yngre, aldrig skulle kunna få en stol.

Men Jeanette Larsson ville ändå inte ge upp. Efter att ha varit

sjukskriven i två veckor och gått på sjukgymnastik varje dag, kom hon tillbaka till jobbet.

– Inte heller nu fick jag sitta ner. Värken blev värre och jag sjukskrevs i ytterligare två veckor.

Men nu var läkaren mycket tydlig. Antingen skulle hon ha en stol, för att kunna variera sin arbetsställning, eller skulle hon säga upp sig. Annars riskerade hon att förstöra sin rygg. Och det ville hon inte göra, vid 24-års ålder.

– Så jag talade med personalchefen igen och sa att ryggen inte längre klarade av att jag stod upp och arbetade.

UPPSAGD UTAN SKÄL

Två dagar senare kom svaret i form av ett brev, med beskedet att hon var uppsagd. Inga skäl angavs.

– Jag behöver inte ange några skäl. Det är därför man har provanställning, säger ägaren, Lars Nilsson.

Facket är maktlös.

– Tyvärr har arbetsgivaren ett starkt skydd vid provanställning, säger Stefan Lundin, ombudsman på Transport. Men självklart har personalen rätt till en stol.

Transport har besökt macken flera gånger med anledning av den höga personalomsättningen.

– De anställda känner sig jagade och är väldigt skrämde, berättar Lundin. Ägaren står ofta lite halvgömd i butiken och övervakar dem. Jag tror att de är så rädda att de gör vad som helst.

Jeanette Larsson var inte rädd. Men hon såg rädslan på nära håll:

– Det är skrämmande. Personalen hukar sig och kryper för honom. De vågar knappt titta honom i ögonen.

Först förnekar ägaren att Jeanette Larsson över huvud taget bett om att få sitta ner ibland, sedan säger han att det rent praktiskt inte skulle fungera.

– Då måste jag låsa fast en människa vid kassan. Det handlar trots allt om ekonomi och pengar. Förra året hade du en vinst på 915 556 kronor?

– Ja, men de siffrorna säger ingenting om vad det är som gått bra?

Stämmer det att du gömmer dig i butiken och övervakar personalen?

– Det vill jag inte kommentera, för det är inte sant.

Trots läkarintyget hävdar ägaren att Jeanette Larssons besvär inte har med jobbet att göra. Och hon sades upp enbart på grund av att "hennes service-känsla var värdelös".

Jeanette Larsson blir mycket upprörd när hon får höra detta.

– Du, säger hon med darrande röst. Jag har papper på det... Jag har jobbat mycket i butik. Jag vet att jag inte är en dålig... Nej, nu blir jag förbannad.

KRÄVDE BÄTTRINGAR

För drygt ett år sedan besökte macken av yrkesinspektör Carina Johansson, som bland annat krävde förbättring i den psykosociala arbetsmiljön. Sedan dess har arbetsplatsen inte inspekterats.

Men tillsynsdirektör Göran Berlin konstaterar att arbetsgivaren är skyldig att anpassa arbetsmiljön efter individuella förutsättningar. Arbetsmiljölagen är mycket tydlig på denna punkt.

På Statoils huvudkontor i Stockholm håller man på att undersöka arbetsförhållandena på macken.

– Vi har våra regler, och dem ska man leva efter, det kräver vi. Annars måste man skiljas från det här, säger regionchefen Kjell Hugozon.

– Företaget drivs under vår flagg och i förlängningen är det vi som kedja som kan skadas av det här.

106 personer omkom i arbetslivet 1995

Under 1995 omkom 106 personer i arbetslivet, 93 av dem i arbetet på väg till eller från arbetet. Av 93 dödsolyckorna drabbade anställda, 28 egenföretagare och 5 värnpliktiga. Två var kvinnor, resten män. Det är det lägsta antalet dödsfall hittills för arbetstakare. Vanligaste dödsolyckan är faldonsolyckor.

Det visar en sammanställning, gjord av Statistiska centralbyrån och Arbetskyddsstyrelsen, över anmälda arbetsskador 1995.

Drygt 48 000 arbetsolyckor och arbetssjukdomar anmäldes under förra året. Flest olyckor inträffade bland män i brand- och räddningsverksamhet. Flest sjukdomar anmäldes av kvinnor i jord- och stenvaruindustri.

Ur "Arbetsmiljö" nr 10 1996

Ur "Arbetskydd" nr 4 1966

FÖRSÄKRINGSSIDAN

Har ni fler än en kollektiv hemförsäkring i familjen ?

Om ni har fler än en kollektiv hemförsäkring i familjen har ni rätt att få en ALLRISK-försäkring utan kostnad.

ALLRISK är en tilläggsförsäkring för lösegendom som gäller för upp till 15.000 kronor per skadetillfälle och objekt.

(Kostnaden för denna försäkring är normalt 310 kronor/år.)

Ring FOLKSAM i Norrtälje tel. 0176-126 05 så ordnar man att ni får ALLRISK-försäkringen.

Sune

Har du rätt försäkrat ?

Har du rätt lån ?

Har du rätt försäkringsnivå ?

Betalar du kanske för höga premier ?

Behöver du förbättra ditt försäkringsskydd ?

Gör en FÖRSÄKRINGSGENOMGÅNG

Den 14/1 och 21/1 finns

Louise Burell, Folksam

i "Röda villan", avdelningens exp., och gör en kostnadsfri genomgång av dina försäkringar.

Ring och beställ tid hos Ulrika på avd.exp. Tel. 263 90.

Några norska julklappar.....

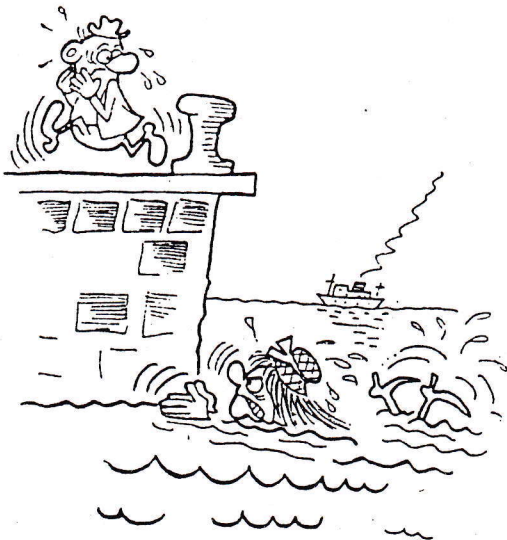
Interpol efterlyste en förbrytare i Norge. Man skickade med en bild på den efterlyste, fotograferad från höger och vänster och framifrån.

Efter fyra dygn ringde polisen i Oslo till Interpols högkvarter och sa:

- Vi har arresterat mannen till höger och mannen till vänster, men han i mitten har rymt till Sverige ...

Vet du att norrmännen har börjat hamstra frimärken?
- Jo, de har hört att portot ska stiga.

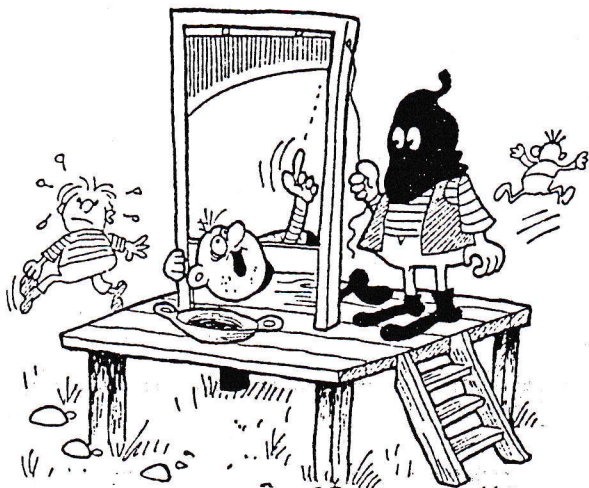
Så var det norrmannen som försökte dränka sina bekymmer.

Men det gick inte - hans fru kunde simma.

Så var det den gången Ola vann ett vad.

- Han slog vad med en svensk och en dansk om vem som kunde uppehålla sig längst inne hos en get. När det hade gått fem minuter kom dansken ut. Och svensken lyckades hålla ut i en kvart. Sen gick Ola in och efter tjugo minuter - kom geten ut!

Har du hört den om de tre skandinaverna som skulle giljotineras?

- Det var en svensk, en dansk och en norsk. När dansken låg på giljotinen fastnade utlösningssmekanismen, så att kniven inte föll. Enligt gammal tradition var han därmed frikänd.

Samma tur hade svensken. Också i hans fall hakade kniven upp sig och han blev frikänd.

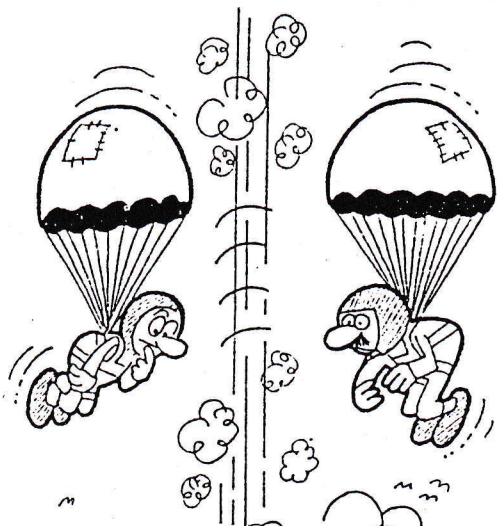
Så var det norrmannens tur. När han låg på giljotinen pekade han på utlösningssmekanismen och sa till bödeln:

- Hör du, jag tror att det sitter något i vägen där uppe!

Vet du varför Ola är flat i nacken?

- För att han alltid får toaletsistsen i nacken när han ska dricka vatten!

Och så skulle Ola Norman hoppa fallskärm.

Med i flygplanet var också en svensk och en dansk. De blev grundligt instruerade och fick veta att de skulle räkna till tre innan de drog i utlösningshandtaget.

De hoppade och svensken och dansken gjorde som de blivit tillsagda. Medan de svävade ner för en stor mörk klump förbl dem. Lite oroliga landade de och började genast leta efter Ola. De hittade ett stort hål i marken och när de tittade ner så låg Ola på botten och sa: - To!

Vet du vad det står i botten på norska ölflaskor?

- Öppnas i andra ändan!

..... man agar den man älskar !

"KLIPPET"

Dåliga chefer värre än dålig luft

Buller kan dämpas genom tilläggsisolering, damm kan elimineras genom extra utsug, statisk elektricitet kan minskas genom att man byter material på kontoret eller ställer kopieringsmaskiner och andra elalstrande apparater i ett särskilt rum.

Med enkla tekniska lösningar går det att lösa nästan alla arbetsmiljöproblem – utom dåliga chefer.

Ett gammalt talesätt lyder "fisken ruttnar från huvudet", så är det också med stämningen på en arbetsplats: oklara, ibland motsägelsefulla, order utdelade av slutna och otillgängliga ledare kan ödelägga trivselen på arbetsplatsen.

Sådana chefer är inte bara skadliga för lönsamheten, i längden utarmar de också företagets viktigaste resurs, personalen. Anställda som drabbas av en dålig chef tappar arbetslusten, blir tveksamma och slutar ta egna initiativ. Sällan vågar någon protestera.

Somliga medarbetare väljer ändå att lämna företaget, med ovärderlig kompetens i bagaget, andra stannar kvar och lider i tysthet. Den dåliga chefens dåliga inflytande blir till slut ett personligt problem för hans underordnade.

Jag vågar påstå att tiotusentals svenska löntagare mår dåligt på jobbet på grund av sina chefer. Jag tror också att det är lättare att stå ut med buller, damm och statisk elektricitet än en dålig chef.

Nu ställs det mycket stora krav på enskilda medarbetares yrkesskicklighet. När en kamrat till mig sökte arbete som tunnelbaneförare hos Stockholms lokaltrafik fick han gå igenom ett dussin stresstester samt ett samtal med en psykolog. När jag tidigare i år intervjuade Ingemar Kristoffersson på SKF:s verkstadsklubb i Göteborg, så han halvt på skämt:

– Tja, för att få jobb på SKF idag krävs det bara att man är civilingenjör, man, atlet, har familj, villa och är en allmänt trevlig typ som pratar perfekt svenska...

Så ser det alltså ut i tunnelbanan och ute på verkstadsgolven. Men när man rör sig uppåt i näringslivets hierarki verkar kraven paradoxalt nog minska:

Jochim Berner, nybliven redaktionschef på Dagens Nyheter, säger att det är "närmast chockerande" hur utbildningen i att vara chef nonchaleras på svenska universitet och högskolor. Till tidningen Chef säger han:

"Man utbildar specialister och vet att många av dem kommer att bli chefer, men de studerande får ingen kunskap i ämnen som är grundläggande för att de ska kunna bli duktiga ledare /.../ Chefskapet är ett yrke i sig."

Duktiga ingenjörer byter yrke och blir usla verkställande direktörer, flyhänta reportrar befordras till dåliga redaktionschefer och skickliga ekonomer förvandlas till okvalificerade mellanchefer. Priset för dessa felaktiga rekryteringar blir till slut en arbetsmiljö i spillror och enskilda människor med magsår, kronisk huvudvärk och svåra stressmärten i leder och muskler.

JONAS HÄLLÉN
FRILANSJOURNALIST

Ur "Arbetskydd" nr 4 1966

De nya budorden

Moderna tider kräver moderna regler. Vi alla måste anpassa oss när omständigheterna förändras; arbetslivet ställer nya krav och samhället kan inte längre ställa upp om vi är sjuka eller gamla eller arbetslösa. Detta måste vi förstå och inrätta oss efter. Då kan det vara bra att ha nya budord som komplement till de gamla. Så riskerar vi inte att gå vilse eller ha begärelse efter sådant som inte kan begäras.

Därför finns nu dessa kompletterande budord, inte på stentavla utan på <http://www/etablissemangen>/

Du skall icke vara kvinna, på det att du må få bättre lön för likvärdigt arbete.

Du skall icke vara gammal och sjuk, på det att du icke har begär efter hemtjänst.

Du skall icke drabbas av belastningsskador, enär dessa icke finns.

Du skall icke vara ung och oerfaren, då du icke kan ges tillträde till arbetsmarknad, erhålla a-kassa eller socialbidrag.

Du skall icke hava ett osvenskt namn, enär det utestänger dig från arbete utom de skitigaste och slitigaste.

Du skall icke vara friskspråkig på din arbetsplats, enär det kan rendera dig sparken.

Du skall icke hemfalla åt sjuknämning, utan taga av din semester för att vara hemma och vårda din sjukdom.

Du skall icke hava begärelse till fast anställning, utan villigt stå till pass när du kan tänkas bli tillkallad.

Du skall icke vara handikappad, på det att du icke ska pocka på rehabilitering.

Du skall ständigt framhålla dig själv framför de andra på det att det må gå dig väl.

Rolf Wikström

Rolf Wikström, chefredaktör

Ur "Arbetsmiljö" nr 10 1996

Tomten

Midvinternattens köld är hård,
stjärnorna gnistra och glimma.
Alla sova i enslig gård
djupt under midnattstimma.
Månen vandrar sitt tysta ban,
snön lyser vit på fur och gran,
snön lyser vit på taken.
Endast tomten är vaken.

Står där så grå vid ladgårdsdörr,
grå mot den vita driva,
tittar, som många vintrar förr,
upp emot månens skiva,
tittar mot skogen, där gran och fur
drar kring gården sin dunkla mur,
grubblar, fast ej det lär båta,
över en underlig gåta.

För sin hand genom skägg och hår,
skakar huvud och hätta -
"nej, den gåtan är alltför svår,
nej, jag gissar ej detta" -
står, som han plägar inom kort,
slika spörjande tankar bort,
går att ordna och pyssla,
går att sköta sin syssla.

Går till visthus och redskapshus,
känner på alla låsen -
korna drömma vid månens ljus
sommardrömmar i båsen,
glömsk av sele och pisk och tøm
Pålle i stallet har ock en dröm:
krubban han lutar över
fylls av doftande klöver.

Går till stängslet för lamm och får,
ser, hur de sova där inne,
går till hönsen, där tuppen står
stolt på sin högsta pinne,
Karo i hundbots halm mår gott,
vaknar och viftar svansen smått,
Karo sin tomte känner,
de äro goda vänner.

Tomten smyger sig sist att se
husbondfolket de kära,
länge och väl han märkt, att de
hålla hans flit i ära,
barnens kammar han sen på tå
nalkas att se de söta små,
ingen må det förtrycka:
det är hans största lycka.

Så har han sett dem, far och son,
ren genom många leder
slumra som barn, men varifrån
kommo de väl hit neder?
Släkte följde på släkte snart,
blomstrade, åldrades, gick - men vart?
Gåtan, som icke låter
gissa sig, kom så åter.

Tomten vandrar till ladans loft:
där har han bo och fäste
högt på skullen i höets doft,
nära vid svalans näste,
nu är väl svalans boning tom,
men till våren med blad och blom
kommer hon nog tillbaka,
följd av sin näpna maka.

Då har hon alltid att kvittra om
månget ett färdeminne,
intet likväl om gåtan, som
rör sig i tomtens sinne.
Genom en springa i ladans vägg
lyser månen på gubbens skägg,
strimman på skägget blänker,
tomten grubblar och tänker.

Tyst är skogen och nejden all,
livet därute är fruset,
blott från fjärran av forsens fall
höres helt sakta bruset.
Tomten lyssnar och, halvt i dröm,
tycker sig höra tidens ström,
undrar, varthän den skall fara,
undrar, var källan må vara.

Midvinternattens köld är hård,
stjärnorna gnistra och glimma.
Alla sova i enslig gård
gott intill morgontimma.
Månen sänker sin tysta ban,
snön lyser vit på fur och gran,
snön lyser vit på taken.
Endast tomten är vaken.

Viktor Rydberg

**God Jul
och
Gott Nytt År
tillönskas
våra läsare !**

**Informationskommittén
Börje Putte Sune**

